

Pla d'estudis 1992
Licenciatura en Sociología

**21093 - SOCIOLOGIA DE L'EDUCACIÓ
(6 crèdits)**

Professor: Josep M. Masjuan

1r quadrimestre

Curs 1998/99

FACULTAT DE CIÈNCIES POLÍTIQUES I DE SOCIOLOGIA

1. LA SOCIOLOGIA DE L'EDUCACIO

- * L'objecte de la sociologia de l'educació.
- * La reproducció biològica i la sociocultural.
- * La societat com a realitat quasi-ecològica i com a realitat quasi-orgànica.
- * Diverses formes institucionalitzades d'educar.
- * Els marcs teòrics principals de la sociologia de l'educació.
- * Les funcions de l'educació.
- * Educació, conservació i canvi de l'ordre social.

2. EL SISTEMA D'ENSENYAMENT I L'ESTAT.

- * El dispositiu pedagògic i les seves regles: Producció, Recontextualització, Execució.
- * La Gènesi del sistema d'ensenyança.
- * Sistema escolar premodern, liberal i liberalsocial.
- * El control del sistema escolar: Estat-Església.
- * Sistema d'ensenyança i democràcia política.
- * Les polítiques públiques entorn de l'Escola.
- * Evolució de les formes de control: Mercat-Estat. La desregulació i l'Escola.

3. LES FUNCIONS ECONOMIQUES DEL SISTEMA D'ENSENYAMENT

- * Societat agrària, industrial, post industrial, del coneixement.
- * La Teoria del Capital Humà: Productivitat individual i social.
- * El credencialisme: La inflació de titulacions.
- * L'anàlisi de la relació entre Formació i Ocupació des del neomarxisme i des de l'institucionalisme.
- * La formació professional: formes històriques i actuals.

4. EL SISTEMA D'ENSENYAMENT I EL SISTEMA DE DESIGUALTATS.

- * Nivells educatius i diferències socials: Gènere, Etnia, Classe.
- * Els itineraris escolars i els tipus de carreres.
- * Exit o fracàs escolar. Permanència o Abandonament dels estudis. Orientacions diferencials.
- * Inserció professional, Mobilitat Social, Exlussió.
- * Funcions reproductores i redistribuïdors del sistema escolar.

5. LA FAMILIA I ALTRES AGENTS DE SOCIALITZACIO

- * Estils cognitius i actituds de l'alumnat.
- * Tipus de societat i orientacions fonamentals del caràcter social
- * Tipus de família i estils de socialització
- * Els mitjans de comunicació de masses
- * El grup d'iguals.

6. LES FUNCIONS CULTURAIS I IDEOLOGIQUES DE L'ESCOLA.

- * Diferències biològiques i culturals.
- * Llengua i cultura
- * Xarxes escolars i cultures acadèmiques.
- * Codis familiars i codis escolars
- * Curriculum manifest i Latent. Curriculum hegemonic i contrahegemonic.
- * Pedagogies Visibles i Invisibles.
- * Les estratègies dels alumnes i les subcultures. Diferents usos de l'escola.
- * Instrucció i Educació: Conservació i Innovació.
- * Les funcions legitimadores i crítiques de l'Escola.

7. LA PROFESSIO DOCENT I LA COMUNITAT ESCOLAR

- * Característiques dels professionals de l'ensenyament.
- * Actituds davant la reforma.
- * La participació escolar: el rol dels pares i mares.
- * Conflictes actuals

8. SISTEMA D'ENSENYAMENT: REPRODUCCIO I CANVI

- * Contradiccions i conflictes del sistema d'ensenyament
- * El Capitalisme i l'Estat democràtic.
- * La difusió de la ciència i la racionalitat.
- * La reproducció de les relacions socials i la seva legitimació.
- * L'autonomia dels agents.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA.

1. Llibres de text.

ALMEIDA, Julio (1995). Sociología de la Educación. Barcelona. Ariel

CARBONELL, Jaume (1994). L'Escola: entre la utopia i la realitat. Vic. Eumo

ESCOFET Anna, HERAS Pilar, NAVARRO Josep M., RODRIGUEZ José Luis. (1998) Diferencias sociales y desigualdades educativas. Horsori. Barcelona.

FERNANDEZ ENGUITA, Mariano (1996). La escuela a examen. Madrid. Pirámide

FERNANDEZ ENGUITA, Mariano (Coord.) (1997) Sociología de las instituciones educativas, Barcelona, Horsori.

GARCIA DE LEON, M. Antonia y otros (Ed.) (1993). Sociología de la Educación. Barcelona. Barcanova..

JEREZ MIR, Rafael (1990). Sociología de la Educación. Guia didáctica y textos fundamentales. Madrid. Consejo de Universidades.

ORTEGA, Felix y otros (Ed.) (1989). Manual de Sociología de la Educación. Madrid. Visor.

ROTGER, J.M. (Ed.) (1990). Sociologia de l'Educació. Vic. Eumo.

TABERNER GUASP, Jose (1997). Teoría Sociológica y Educación. Universidad de Córdoba

2. Obres de consulta bàsica

APPLE, M. W. (1987). Educación y Poder. Madrid. Paidos-M.E.C.

BAUDELOT Ch., ESTABLERT, R. (1976). La escuela capitalista en Francia. México. Siglo XXI.

BOUDON, Raymon (1983). La Desigualdad de Oportunidades. Barcelona. Laia.

BOWLES, S., GINTIS, H. (1985). La instrucción escolar en la América Capitalista. Madrid. Siglo XXI.

BOURDIEU, Pierre, PASSERON, Jean C. (1977). La reproducción. Barcelona. Laia.

BERSTEIN Bassil, (1993). La estructura del discurso pedagógico. Madrid. Morata.

CASAL, J. MASJUAN, J.M., PLANAS, J. (1991). La Inserción social y profesional de los jóvenes. Madrid. CIDE.

COLEMAN, J.S., HUSEN, T. (1989). Inserción de los jóvenes en una sociedad en cambio. Madrid. Narcea.

CONELL, R.W. (1997). Escuelas y justicia social. Madrid. Morata.

CARABAÑA, Julio. (1983). Educación, Ocupación e Ingresos en la España del siglo XX. Madrid. M.E.C.

FERNANDEZ ENGUITA, M.(Ed.) (1986). Marxismo y Sociología de la Educación. Madrid. Akal.

FERNANDEZ ENGUITA, M. (1990). La cara oculta de la escuela. Madrid. Siglo XXI.

FRANCHI, Giorgio. (1988). La Instrucción como sistema. Barcelona. Laertes.

GIROUX Henry A., FLECHA Ramon. (1992). Igualdad educativa y diferencia cultural. El Roure, Barcelona.

HUSEN Torsten (1988). Nuevo análisis de la sociedad del aprendizaje. Madrid. Paidós-MEC.

JACKSON, Ph. W. (1991). La vida en las aulas. Madrid. Morata.

LERENA, Carlos. (1976). Escuela, Ideología y Clases sociales en España. Barcelona. Ariel.

LERENA, Carlos. (1985). Materiales de Sociología de la Educación y de la cultura. Madrid. Zero.

LERENA, Carlos. (Ed.)(1987). Educación y Sociología en España. Madrid. Akal.

TREML, Alfred K. (1990). Introducción a la pedagogía general. Barcelona. Herder.

VARIOS AUTORES. (1991). Sociedad, Cultura y Educación. Madrid. CIDE.

WILLIS, Paul. (1988). Aprendiendo a Trabajar. Madrid. Akal.

AVALUACIÓ.

Les sessions de classe constaran d'una part expositiva per part del professor i d'una part pràctica per facilitar l'assimilació dels continguts, sense una influència directa en la nota.

L'avaluació es farà sobre la base d'una prova final i d'un treball que serà discutit amb el professor. La presentació i acceptació del treball és condició necessària per poder presentar-se a l'examen.